

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

14496

391.99

G-19

Група 1880

2003

63

334

Հեղ. Բրիտ. Գաղափարներ

ՆՕՎ-ԷՄՄԵՆՈՒԷԼ

(Ե. Բ.)

ԻՆՆԵՍԵՂՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ

ՄԻ ՎԵՆԻ ՈՏԵՆԵՌՈՐՆԵՐ:

Le style c'est l'homme
Buffon.

I.

МОСКВА.

Типограф. быв. А. В. Кудрявцевой. Мясницкая, д. Сытова.

1880.

391.99
249

891.99

№ 19

18;

ՔՕՆԵՄՄԵՆՈՒԷԼԻ

(Ե. Բ.)

ԲԵՆԵՍՏԵՂՆՈՒԹՒՒՆՆԵՐԻՑ

ՄԻ ՔԵՆԻ ՈՏԵՆԵՐՈՐՆԵՐ:

1810
0181
40625

Le style c'est l'homme.
Buffon.

I.

ՄՕՍԿՈՒԷ:

Ի Տպարանի Ե. Գուրգվիլովիչ:

1880.

ՀԱՅՈՑ ՊՕԵՏԻՆ:

Թող նոր ուսեալներ հերքեն ազգութիւն.
 Թող սաշտեն նոքա միայն մարդկութիւն,
 Իսկ դու՝ աւնելով քնարդ ձեռիդ,
 Մինչ մահ կը երգես Մայր - Հայաստանիդ:

Թող «օբսկուրանտներ» ծածկեն վերք ազգի.
 Պահեն հայերուն ի մէջ խաւարի,
 Իսկ դու՝ աւնելով քնարդ ձեռիդ,
 Լոյս կը ներշնչես Մայր - Հայաստանիդ:

Թող քնած ազգի իր մէջ մրմնջէ.
 Երբոր մուգայի ձայներ կը լսէ,
 Թող անիծելով «հեռացիր գլխէս»,
 Եւ մէն մի բողբոջ երգիչին զիմէ:

Իսկ դու մի հեռուս, հայոց սուրբ պօէտ.
 Խղձս դու գորան. զի մոլորուած է,
 Ահրատ քնարդ հնչեցուր կրկին.
 Հաւատաս շուտով կը գայ դա գլխին:

ՎԷՐՔ ԷՅՅԵՍԵՆԵՒՒ

(ՆՐԳԷ)

* * *

Ե՛հա՛ լուսինը ազատ լողումէ

Ե՛մբերի միջով:

Ե՛հա՛ Արաքսը վշաած սողումէ

Որք ալեքներով:

* * *

Ե՛հա՛ աստղերը ուրախ վարվումեն

Ազատ երկնքում:

Ե՛հա՛ խրճիթներ մէկ-մէկ քանդվումեն

Գազան - թխւրքեացում:

* * *

Ե՛հա՛ ազդերը, որք ազատվումեն

Միայն արիւնով:

Ե՛հա՛ Հայ-ազգը կամուս ասնջվումէ

Զը մնասձարով:

* * *

Ե՛հա՛ մարդերը լուսաւորվումեն

Ազգին սիրելու:

Ե՛հա՛ հայերը ուսումն առնումեն

Միայն սպրեւել:

Ե՛ՆՈՒՆԵՂ ԱՐԼԻՒՆԵՒ

Նուէր վ. Ո.նին:

Ե՛Ն, ինչ կը լինի, թէ իմանայիք

Բողոքք ձեր լեզուն, ձեր խոս մայրենի,

Որ գոնէ միմեանց մտքեր յայտնելք...

Որ մնասձումեմ, ա՛Ն, ինչ կը լինի:

Ե՛Ն, ինչ կը լինի, եթէ ամեն հայի

Գիտենա թէ նա ունէ հայրենիք,

Թէ հայերն էլ կազմումեն միազգ...

Ե՛Ն, ինչ կը լինի թէ գիտենայիք:

Ե՛Ն, ինչ կը լինի, եթէ հայերը

Ճանաչեն իրանց, իւրեանց վեճակին,

Մէկ լաւ դէս ու դէն իւրեանց շուրջ նայեն...

Ե՛Ն, ինչ կը լինի թէ գիտենային:

Ե՛Ն, ինչ կը լինի, որ հասկանայիք.

Ժամէ դործելու, կորուստը մտէ,

Սրեր պատրաստել ընդդէմ թխւրքեաց...

Ե՛Ն, միք մնասձի, թէ դա զըժուարէ:

Ե՛Ն, ինչ կը լինի վերջապէս հայեր.

Որ գիտենայիք թէ այդ ձեր պարտքնէ.

Թէ Արմէնեան, ձեր հայրենիքը.

Ազատուելուէ... այդ անելուէ:

Բաս չէք ուզենա, ով իմ խեղճ հայեր,

Գուք էլ ունենաք ազատ հայրենիք...

Ե՛Ն, վանայիք, Մուշիք, իմ սրտիս վերքեր

Ե՛Ն, ինչ կը լինի, որ դուք ազատուիք:

ԱՌՆԱՏՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԳՒ ՄՕՏԷՐ, ՀԱՅՐԵՆԻՔ:

(Նուէր Թիւրքեայ-հպատակ հայերուն):

Ազատութեան ժամը մօտէր, Հայրենիք,
Ազատութեան դուռն բացէր, ո՞վ խղճիկ,
Ազատութեան սուրբ աշխարհում քեզ սեղ կար,
Որ սպասումէր քեզ մէն մի ժամ անդադար:

Բայց քեզ համար ի՞նչ գործեցին որդիքդ
Արժանացնելու յանձնել քեզ այդ փառքդ.
Չեռք տուցի՞ն ազատութեան դրօշակին,
Գիմեցի՞ն արդեօք թշնամու բանակին,
Սրէժ հանեցի՞ն քեզ ձ՛նշող մօնօջնիւրից,
Ղաշակեցի՞ն ազատութեան քեզ սողից...
Աւաղ, անբաղդ, քեզ դարձեալ վեճակուեցաւ.
Մընալ բանտում, շարժել շղթայն թիւնաւոր,
Ամէն ըտպէ գայ քեզ զարկէ բռնաւորն.
Օարկէ, ջարդէ, և ինքն ուրախանայ...

Ով Հայրենիք, այս անդամն էլ չբռնասար
Քո բանտարկուած գազաթների ծայրերից
Չեռքերին քո որդոց բռնած դրօշակը
Երեք գոյնով: Վատութեան նշանը:

Ազատութեան գոչաց ձայնն հորիզոնից,
Որ խնդրումէր միայն զէնք, միայն արիւն...
Ընտանիքներ ձեզ գոչեց ազատութիւն
Եւ դուք դարձրիք երեսներդ դորանից.

Ինչո՞ւ չ'արար ձեռքերիդ զէնք ազատիչ,
Եւ փոխանակ պատրաստուելու այդ գործին.
Հուռ փնտրելու ձեռք դիմելու սուրբ զէնքին,
Չեր պապերու հետեւեցիք օրէնքին.
Հայրենիքից փախչել ու դաղթել զես զէն
Եւ միշտ գոչել. „բուրդեր ալ մեզ կը ջարդեն“:

Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ, անբաղդ հայրենի որդիք,
Գուք փախչումեք ձեր դարեօր թշնամուց.
Ինչո՞ւ ջարդվում, ինչո՞ւ սպանվումեք Տաճկից.
Ինչո՞ւ արիւնով զնեղ չէք կամենում
Չեր հայրենիքի և ձեր ազատութիւն:

Ով Հայրենիք, մեզ այս անդամն էլ ներիր,
Ներիր, ներիր և դու դարձեալ համբերիր.
Արեւելան վճրվելու խնդիրը
Արկին հորիզոնի վերայ կ'երևայ:

Այդ ժամանակ, Մայր, հաւատաւ կը տեսնես
Ազատութեան սուրբ դրօշակը մեր ձեռքին.
Մեր արիւնը թափելով քեզ կ'ազատենք,
Քեզ կապիւլաժ պինդ շղթայն կը փշրենք:

Մենք ի գուր կը բողոքենք Աւրոպային.
Մինչ չենք ցոյց տայ որ մենք ունենք հայրենիք.
Մինչ չի փայլէ սուրբ զէնքը մեր ձեռններում.
Մինչ չի թափուի մեր արիւնը գաշտերում:

ՊԵՊԻՍ ԽՈՐՀՈՒՐԳԻՆ:

Նուէր Ս. Պալատանեանին:

Որդեակ իմ, եթէ ուղենաս գրել
Բանաստեղծութիւն - ոտանաւորներ,
Ի սէր մեր Աստ'ծոյ այնքան որոնել
Դու մի աշխատիր չափեր և ոտեր:

Նա՛ և խոր մտքեր դու մի որոնիր,
Ընցած աշիւներին դու հէզ մի նայիր,
Քո մտքերեզ վէր բաներ մի խաղիր,
Քեզ մեծ ցոյց տալը դու մի աշխատիր:

Ե՛լլ գրեր այն, ինչ մտքիդ քո հասաւ,
Խաղիր ինչպէս որ նա քո մէջ կանգնեց.
Եւձայնի միայն ինչ հողիդ աւաւ
Յոց տուր քեզ այնպէս, ինչ ես խնայեց:

Ն Ո Ւ Է Ր

Յ. Յ...նի յիշատակին:

(Պատկեր):

Ինչո՞ւ դու այդպէս, Արմենայի որդի,
Շուտով հեռացար հայրենիքիցդ,
Եկար աշխարհը օգնելու ազգիդ.
Եւ աւճի, այդպէս շուտ թուար զանձիցդ .

Բայց մի սրտով դու, ո՞վ սղնիւ հողի.
Որ լիովին չըհասար քո նպատակիդ
Եւ հէնց „օգնութեան“ առաջի քայլիդ
Մահը դձեց քեզ իւր պերկը թուիչքի:

Չճուէրուդ ժամից ճակտիդ էր գրուած.
„Բաղդաւոր որդի. զո՛հ ես հայրենեաց“.
Եւ ճշմարիտ է. բաղդաւոր է նա՛
Ով որ մեռնումէ իւր ազգի համար:

Դէս այն ժամանակ մտածումէիր
Քո հայրենիքի օգնութեան մասին,
Երբոր շեթունքդ ծառաւէր կաթին
Երբ նոր էր ծաղկվում քո սիրան ու հողին:

Կանգնեցիր թէ չէ որբ հողիդ վերայ
Նայեցիր դէս - դէն. արեմուտք, հարաւ,
Եւ ինչ տեսար դու, ո՞վ որբ երեխայ.
Յրուած քո ազգը սանջվումէ անխնայ:

Սկսար դու շուտ երևակայել
 Վրո թշուառ ազգի ազատութիւնը,
 Եւ քո մանկութեան ազատ աշխարհում
 Կանգնեցիր արդէն նոր Հայաստանը:

Բայց շուտով փակաւ ցնորքիդ դարը,
 Որ իւր հետ տարաւ մանկական փոշին,
 Ենցաւ քո նոյնպէս պատան՝ հուլիսներ,
 Հասար քո կեանքի երրորդ շրջանին:

Եհա դու հիմա լաւ նորից տեսար
 Եզդիդ վէրքերը և նորա դեղը,
 Թշնամեաց հետ ևս քաջ ծանօթացար,
 Ստեղծեցիր նոյնպէս մաքերից վէրքը:

Եւ ահա՛ յանկարծ այդ ժամանակում
 Գարձեալ լուեցաւ Արաքսի ափից
 Կանչ Մարտի, որոյ մահաբեր ձայնից
 Վանդուեցան խրճիթք բարբարոս երկրում:

Բայց ումնեին որ խրճիթք քանդուեցան,
 Գարձեալ հայերնու, աւել զորանցը,
 Վրո խեղճ ազգականք կրկին զոհ ընկան,
 Հարստ՝ հարուեցին գազան Տաճկիցը:

Եյդ չար գազանից հապիւ ազատուե ով
 Հայոց գերդաստանք մի քանի հազար
 Գաղթումեն՝ Ռուսեաց, դէպ՝ ազատ աշխար,
 Վաղդած, առանց շրխի, բոբիկ ոսնկերով:

Դու այս ողբայի լուռը լսելով
 Ենչափ տրամեցար, սրտիդ կրակ դիպաւ
 Եւ բոցեղէն հողիդ չըհանդարտուելով
 Վերջնեց խօսքեր հետևեալ ողբով:

„Մինչև երբ, ո՞վ դու, որք Արմէնեայ,
 Պիտի չարչարուես բարբարոսներից,
 Մինչ երբ քո թշուառ ուրբէքդ անխնայ
 Պիտի կոտորվեն այդ մօնղօլներից:

„Մինչ երբ քո վերայ, խղճիկ հայրենիք
 Պիտի միշտ հոսայ քո սրբոց արիւն,
 Մինչ երբ պիտի՝ զորանք փակուեն քեզանից
 Եւ պիտի՝ թափառեն անկիւնից անկիւն...“

„Մինչ երբ...“ բայց այստեղ արտասուեցներդ
 Եյլ չըթոյլ առին ներշնչութիւնիդ,
 Եւ քո դրութեան այդ բոպէններդ
 Տալեսէին զարմանք հայր՝ նահրութիւնիդ:

Եւ չը կամեցար նստել դու հանդարտ,
 „Օղնութիւն, եղբարք“, դու զոչումէիր,
 Եւ նոյն իսկ օրում արդէն կազմեցիր
 Վրո ընկերներից մասնաժողով մի:

Եհա այս օրից սկսար վազել
 Խանութից խանութ, փողոցից - փողոց,
 Եւ դիմելով այս կամ այն պարոնին՝
 Խնդրումէիր. „յոգուա գաղթած հայերի“:

Ողջ երեք ամիս այդպէս շարունակ,
 Եռաւօտից վաղ մինչև երեկոյ,
 Եմառային այդ սաք եղանակում
 Թափառումէիր ինչպէս մի ախքատ:

Բայց չէիր նայում մարմնայիդ ցաւիդ
 Որ ստացար այդ անսովոր ջանքից
 Եւ չբտալով քեզ մի բոպէ հանդիսս
 Ենչափ մեծացրիր դորան, վտանդիդ:

Ել չըկարացիր դու ամնից դուրս գալ:
 Ենդուժ անկողնիդ հեռ ընկերացար,
 Որին զրկելով քեզ պինդ ձեռքերով:
 Ել չըկամէր նա քեզ հըրաժեշտ սալ:

Եսլ կամենումեր քեզ մնանել Մահուն.
 Մահուն՝ մարդկութեան անհաշտ թշնամուն,
 Որին դժբաղդբար նա հասաւ շուտով
 Վեզ մի մուժ ժամին նորան յանձնելով...

Օ՛ր նուիրելով Ազգիդ քո կեանքը
 Գնացիր զոհ դորան՝ «Ազգի Որդի» ես
 Կոչվում այս ժամից մինչ կայ քո Ազգը.
 Յնձա՛ ուրեմն. դու բաղդաւորես:

* * *

Երջանիկես դու, մարդկային էակ,
 Երբոր ծնուելով անմահանումես.
 Երբ դու ճշմարիտ ունես սէր և ազգ.
 Երբ բան գործելով օգուտ բերումես:

* * *

Բայց ի՛նչ թշուառես, անպէտք առարկայ.
 Երբոր ծնվումես միայն ապրելու.
 Երբոր ընկածես ոչ որի համար,
 Երբ ունես միայն սէր քեզ սիրելու:

Հ Ե Յ Ե Ս Ե Ն Ի Ն :

(Ստոփութիւն):

Մի ողբար, մի լար, Մայրիկ - Հայաստան,
Մի թափիր այգբան դառն արտասուներնր,
Ար դայ, հաւատան, ուրախ ապագան.
Շ ուտով կը տեսնես բաղդաւոր օրերը:

Ո՛ւմ չէ վիճակուած ճաշակել կեանքից
Մի քանի աւուր թշուառութիւնը.
Ո՛ւմ չէ վիճակուած իւր ճակատագրից
Ստացած բեռնն հնազանդութիւնը:

Բայց գիտացիր՝ որ հարստահարող
Քեզ թշուառութեան այդ ծանր բեռը
Է մահկանացու, զօրութիւն յաղթող,
Որոյ յաղթուելու հեռու չէ օրը:

Եւ խիղջն երբոր թշուառ օրերին
Արհաման փախճան, պայծառ աստղի հին
Դարձեալ կրփայլէ և իւր ախրոջին
Ուրախ նա գէմքով կրաց իւր ողջին...

Մուանուժն դու այն Յունաստանին,
Որն ջարդուեցան քեզ հետ միասին,
Բայց, չորս - հինգ դարի անշունջ մընալով,
Նա դարձեալ կանգնեց իւր աւուրջ մարմնով:

Եղաւ վրէժնուիր, նա ջարդեց Տաճկին.
Նա փշոց շղթայն բարբարոսների,
Եւ խաւարային հեռ. ցնելով փոշին,
Ստացաւ նոր կեանք, մաքրուած - ազատուած:

Յուսան դու ևս տեսնել այդ օրեր.
Օ, ի քո որդիքը, տես, սխուժեն
Մաքրուել մթից, ալեւոր կեանքից
Եւ յաղջատուել լուսոյ ճառ՝ զայլմենր:

Յուսան դու ևս տեսնել այդ օրեր
Օ, ի տես քայլումն, թէպէտ և դանդաղ
Քեզ ազատելու այդ Տաճկի լծից
Քեզ սիրող որդիք, քեզ կեանք նուիրողներ:

Մի ողբար, մի լար Մայրիկ - Հայաստան,
Մի թափիր այգբան դառն արտասուներնր
Արդայ, հաւատան, ուրախ ապագան.
Շ ուտով կը տեսնես բաղդաւոր օրեր,

Մ Ի Է Բ Յ Ե Ն Ի :

(Նմանողութիւն):

Մի հարցանի, մի առձայնի խոստովանութիւնս.
Լուծեան կրնիք, ով հաւատաս, իմ վրա գրածէ,
Բողոքն ասել՝ միայն այդ է իմ ցանկութիւնս,
Բայց ի ծածուկ, իմ բարեկամ, ես սանջիլ ուխտուածեմ:

Եյնանդ յաւիտենական սառցոց ծածկումէ ծայրին,
Եյստեղ, դաշտի վըրան, պարկումէ սառէր զիշերային.
Գարունին նորից սղջիւրն կրկսի խաղալ
Երշաղուսին Տիրոջ լոյսն կսկսի երևալ:

Նեղութեան ժամին արտութիւն բողոքին տուածէ,
Սիրար զիւրացուցանելու ընկերք ցոյց տուածէ,
Շրթիւնքներին երգմամբ համբերութիւն քնն տուածէ,
Եւ միայն, միայն Եստուած նորան վճիռէ կարող է:

Հ Ե Յ Ե Բ Ո Ւ Ս „ԿՈՐԻԹ“

(Նմանողութիւն Գամառ - Վաթիպային):

„Մեծ պօէտ“ անուն գրօշմածէ ճակտիդ.
Վո պօէզիան անչափ է, անասի,
Բայց որ չես երգումքո՞ւ Հայաստանիդ՝
Արիւր մեզանից. դու չես հայ զաւակ:

57904
0101

Շատ գեղեցիկ ես, դու, հայ օրիորդ,
Փայլուն աչերդ այրումէ մարդոց
Բայց որ չէ յարգվումք՞նձից Հայոց Ազգ
Արիւր մեզանից. դու չես հայ - զաւակ:

Շատ գիտութիւններ յանձնեցիր զլիւիդ.
Մեծ փիլիսոփայ կոչումէ աշխարհ,
Բայց որ ոչ մի տողդ չէ օգուտ ազգիդ՝
Արիւր մեզանից զե չես հայ - զաւակ:

Մեծ զօրաւարի հասար անունիդ.
Թ՛ւրիկ շքիցնէ դողում զնապարդ,
Բայց որ թուրդ չէ պահպանում հայիդ՝
Արիւր մեզանից, դու չես հայ - զաւակ:

Մեծ ստիգար կս. շուտ գանձարանիդ
Ար լցնես բերան (բաղբաւոր վիճակ),
Բայց որ գանձիցդ չէ շահ Հայ-Ազգիդ՝
Արբիւր մեզանից, զի չէս հայ-գաւակ:

Սուրբ արեղայ կս. ծառայ ես հաւաիրդ,
Եստուած ունիդիր է քո աղօթքիդ,
Բայց որ աղօթքումդ չէս յիշում Հայ-Ազգ
Արբիւր դու կս. զի չէս հայ-գաւակ:

Մ Ո Ւ Գ Ա Յ Ս Ե Ս Ո Ւ Մ Է .

Մուղայս ասումէ, մի վախ՛նար հոգիս,
Վ կրցրու զբիշդ, զբիւր քանի բան...
Ես քեզ լաւ գիտեմ, նայիր իմ փորձիս.
Աունենաս մաքեր դու անուհախան:

Մի մտածիր, թէ փոքր ես, պատանի,
Գլուժես բաներ չըհասած. դեռ խակ,
Ե՞մ խնայիր, որ ճշմարտութիւնի
Արնես քարոզիչ, մաքեր ես խտակ:

Ճշմարիտ է որ դու քո սողերով
Շատ թշնամիներ քո գէմ կը վննես,
Բայց և հաւատաս, որ այդ մաքերով
Որբ ազգիդ և մեծ օգուտ կըբերես:

Դու ճշմարտութիւն և խտակ մաքեր
Քարոզիր Ազգիդ և Հայրենիքիդ,
Քո Արմէնեացի վշակի և վերքեր
Եզտա հեշեցուր քնարիդ լարերիդ:

Ո՛՛Հ, ԻՄ ՀԱՅՐԵՆԵՒԻՒՔ:

Ո՛՛Հ, իմ Հայրենիք, սիրելի ես քեզ,
Քի դու թշուառ ես, որ քո գաւախնեմ,
Որ սիրելու ես, որ ես քեզ պէտքեմ,
Եւ որ „իմ որդի“ դու ինձ անուանես:

Ե՛յն թշուառեա, ո՛հ, անբաղա Մայրիկ,
Թէ և „ազգասէր“ ապրողներ շատ կան,
Շատ ունեն նաև անպէտք չորդիք...
Ե՛յն, որք ես, դերի և անօգնական:

Բայց, ո՛վ Երմէնեայ, չես ողբալ երկար
Քի ազատութեան ժամդ չէ հեռու.
Քի վերջիդ ժամում դու հոգի առ-ար,
Որն Տաճկի լծից քեզ է հանելու:

ՏՏՏՄԵՆՕ՝ ՆԵՐՇ ՀՆՁՈՒԹԻՒՆԻՄ:

Ս շտեայ, հեռացիր, ինչո՞ւ ես տանջում,
Ինչո՞ւ ես ապի ինձ ախուր ձայներ.
Ի՞նչ հարկաւոր են ինձ քո այդ երգեր.
Որք ինձ են անխնայ արամեցուցանում:
Դեռ չը մեծացած դու այդ ես ձայնում,
Ե՛յդ խոր արտաթեան ձայներ ես հնչում,
Իսկ երբ զարգանաս ինչ կը ներշնչես.
Ընդին պարզես արդեօք այրել չես...

Չէ, սպառնող ընկեր, քեզ չեմ ընդունի.
Քեզ երբէք չեմ տայ անգին խրճիթս,
Քեզ էլ տաճարումս երբէք չեմ թողնի,
Որ ապականես հանգիստ զուարճ կեանքս.
Գնա՛, ինդրումեմ, ուղեկից մնայլ,
Ես քեզ չեմ սիրիր. զո՞ւր է քո բողբո,
Ես այս բուկում կը գանեմ մի այլ
Ուղեկից ուրախ, ջունեցող խոսք „ո՛հ“:

Ե Ր Ի Ո Ր . . .

Երբ որ լուսինը ամբերի միջեց
 Կարծես թէ ախուր ցած ինձ նայումէ,
 Երբ որ միտք - հոգիս ունայնութիւնից
 Կարծես յաւիտեան, սխ, ազատվումէ.
 Ես այն վայրկեանում ուզումեմ թռչել,
 Թռչել դէպ'երկինք, դէպ'ազատ աշխարհ.
 Ե՛րեսդ զինուորուել, այնտեղից սպանալ.
 Թ՛շնամիներիս այնտեղից նետել.
 Շ ահասիրութիւն, դաւաճանութիւն,
 Միրց միութեան չար թ՛շնամութիւն
 Եւ սրբ'պղծութիւն յաւիտեան ջնջել...

Երբ մթնանումէ կանաչ պարտէզում,
 Եւ դուրս եմ դալիս մէնակ շնչերու,
 Երբ զիշերայն անոյժ զէփիւսը
 Եղատ զբանումէ շնջեցներու
 Ե՛մեղ տերւեներ, բռնի տրամումեմ,
 Չրդիանմ ինչո՞ւ... ես յոյժ ցաւումեմ,
 Ես ախտումեմ, ախանց խղճում
 Որ... բայց պատասխանել չեմ կարողանում...
 Ե՛րս, միտք, հոգի, մարդ, և դու, բնութիւն.
 Գուրք ինձ ասնջումէք... բայց ինչ... ի՞նչ անել
 Որ խօսք չեմ կարող ես արասանել:

* * *

Նուէր Գամատ - Քաթիպային:

Ա ա՛շ, այստեղ ես դու, իմ բերկրեալ հանձար.
 Օգտական ընկեր քաղցր օրերիս,
 Գու ինձ բերումես ասելով. «Վեր սու
 „Մանհ կերակուր հոգեցդ, սիրելիս“:
 Երկ, ընկերիմ. տուր ներշնչութիւն
 Լ ջրու դու հոգիս քաղցր ձայներով
 Գուցէ „Ելր - շիւանդ“ Մօրրս դորանով
 Ես կարողանամ ապ սիրտութիւն:

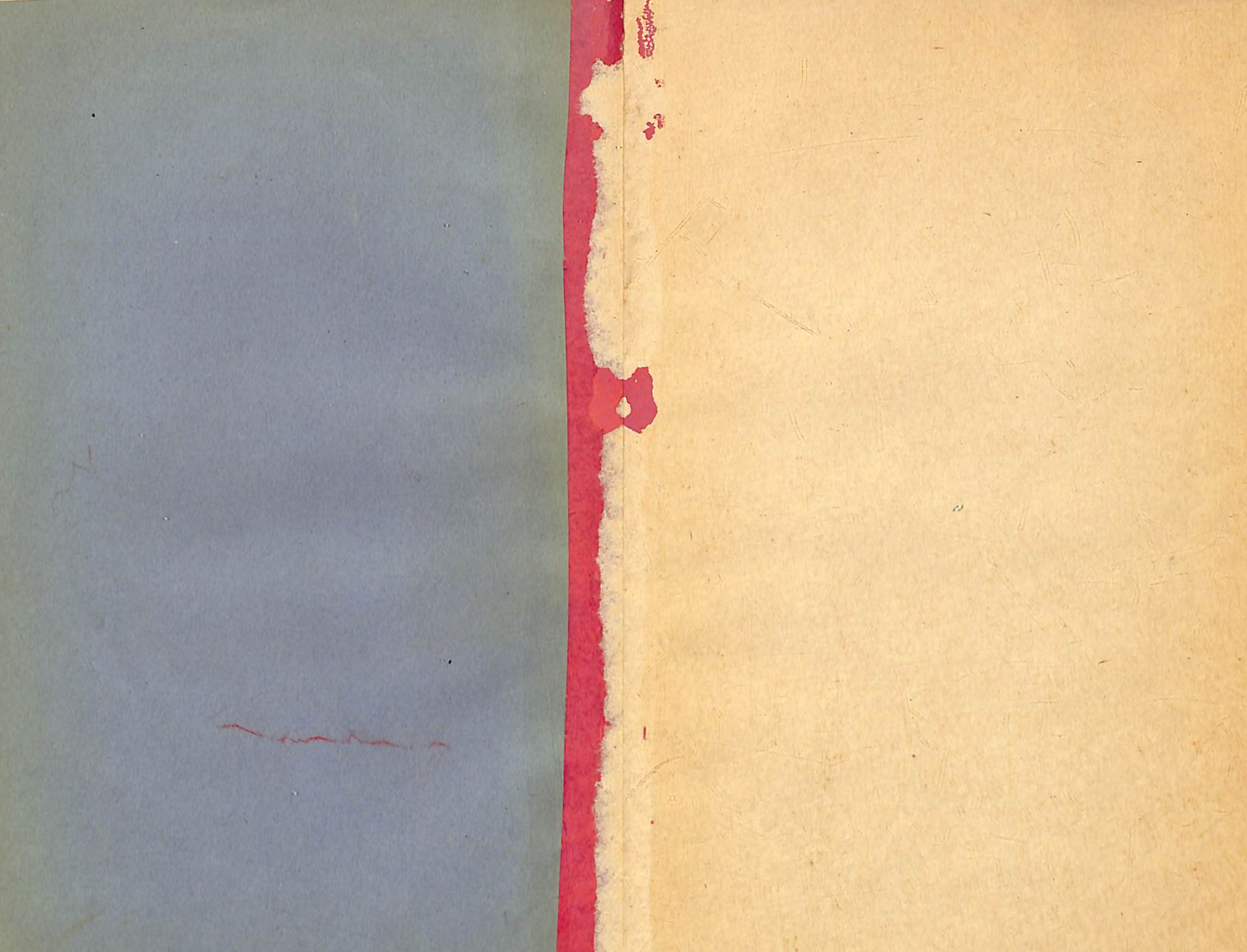
Տես ախուր քնարս ինչպէս զուարճացաւ,
 Երբոր քո ձայներ նորան լուեցաւ,
 Ինչպէս նրա որդիք, լարերն ուժղին,
 Մկանն երգել ձայներդ անդին:
 Կացիր դու ինձ մօտ, ինձ նոր կեանք աւուդ.
 Մեղ այս աշխարհում դուցէ այդ վիճակ
 Տուածէ մինչ և չի գայ մահ - հեռցնող:

Եղատ երկնքում դու ինձ սալիսես.
 Իրաւունք մանել, այնտեղ լրտեսել
 Մէն մի անկիւնի սուրբ գաղանկքները,
 Ա շտացեալ Մօրս և ազա յայտնել

Այդ, նրան մտիթար, երկնային գործերը:
Ինչպէս չքսիրեմ բերկրեալ իմ հանձար,
Ինչպէս չըզրկեմ բոլոր սրտիւ քեզ,
Անմեկնելի բազդ ինձ ընծայումես:

Արի, ընկերիմ, սուր ներշնչութիւն,
Լցրու դու հոգիս քաղցր ձայներով,
Գուցէ «Այր-Հիւանդ» Մօլրս գորանով
Ես կարողանամ սաղ սփոխութիւն:
Արի հանձար իմ, սուր քնարիս կեանք,
Սեանք անմահական, ոչ մահկանացու,
Օչի անմահ Մայրս, այր իմ Հայաստան,
Յաւիտեան ըէ երգ սփոխական:

Վերջ առաջին գրքոյկիս:

2013

14496

